

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ 4 ธันวาคม 2562

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

1. สถานการณ์การปลูกข้าว

- 1.1 พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด 66 จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น 17,905,227 ไร่
- 1.2 พื้นที่ระบวม 514,572 ไร่ การระบวมลดลง 68,030 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 582,602 ไร่)

2. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าว

2.1 เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พบการระบาด 4,895 ไร่ การระบาดลดลง 1,867 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 6,765 ไร่)

2.2 โรคไหม้ข้าว พบการระบาด 509,677 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 250,353 ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา 523,068 ไร่)

2.2.1) โรคไหม้ข้าวระยะอื่นๆ จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดลำปาง

2.2.2) โรคไหม้ข้าวคอรวง จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ มหาสารคาม ชัยภูมิ สุรินทร์

ศรีสะเกษ สงขลา แพร่ ตาก และจังหวัดลำพูน

3. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

3.1 กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าว ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จึงขอให้เกษตรกรในพื้นที่เสี่ยงในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากประเทศไทยตอนบนมีฝนลดลง อุณหภูมิจะลดลงแผ้วรังการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง หนอนห่อใบข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยกระโดดหลังขาว และศัตรูข้าวอื่นๆ

3.2 ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ทั้ง 9 ศูนย์ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบีวเวเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปนำไปใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

3.3 แนะนำเกษตรกรให้งดหว่านปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป และแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ค่อนข้างต้านทานโรคไหม้ข้าว เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 60 ปราจีนบุรี 1 พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1 ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก 1 สุรินทร์ 1 เหนียวอุบล 2 สันป่าตอง 1 หางยี 71 เป็นต้น

3.4 แนะนำให้เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์ค่อนข้างต้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เช่น สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 60 ปทุมธานี 1 พิษณุโลก 2 ชัยนาท 1 ชัยนาท 2 กข29 และ กข31 และไม่ควรปลูกพันธุ์เดียวกันติดต่อกันเกิน 4 ฤดูปลูก ควรปลูกสลับกันระหว่างพันธุ์ต้านทานสูงกับพันธุ์ทนทานหรือพันธุ์อ่อนแอปานกลาง

โดยพิจารณาอายุเก็บเกี่ยวให้ใกล้เคียงกัน เพื่อลดความเสียหายเมื่อเกิดการระบาดรุนแรงในแหล่งที่มีการระบาด และควบคุม ระดับน้ำในนาได้ หลังปักดำหรือหว่าน 2-3 สัปดาห์จนถึงระยะตั้งท้องควบคุมน้ำในแปลงนา 7-10 วัน แล้วปล่อยขังทิ้งไว้ให้แห้งเองสลับกันไป จะช่วยลดการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

3.5 สำนักงานเกษตรจังหวัดที่เกิดการระบาด ได้ประกาศเตือนการระบาดและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การเกิดโรคไหม้คอรวง ทั้งนี้สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอได้รับสารชีวภัณฑ์และ

แนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตรับผิดชอบในพื้นที่ที่พบการระบาดของรุนแรงเป็นวงกว้าง

4. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ 6 – 12 ธันวาคม 2562

ภาคเหนือ โรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

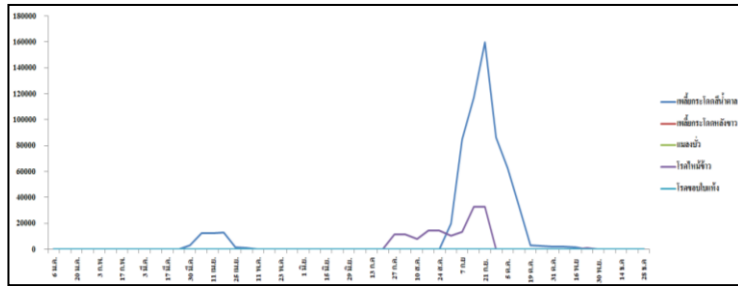
ภาคกลาง และภาคตะวันออก โรคไหม้ข้าว และเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล

ภาคใต้ โรคที่เกิดจากเชื้อราได้

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดศัตรูข้าว

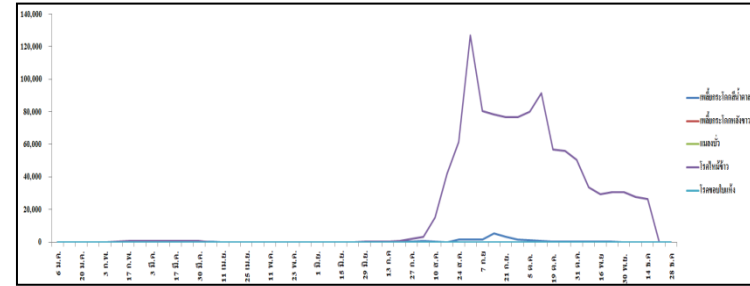
ระหว่างปี 2556 - 2562

พื้นที่ปลูก (ไร่)

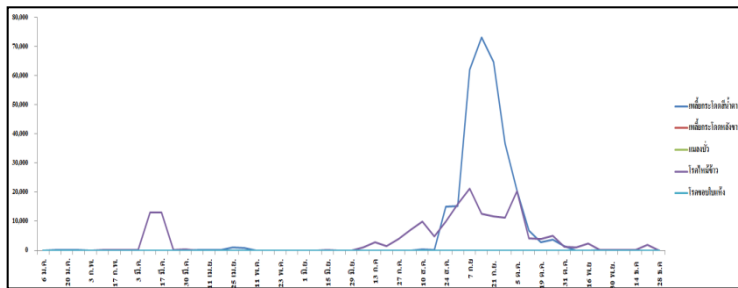
ปี 2557

พื้นที่ปลูก (ไร่)

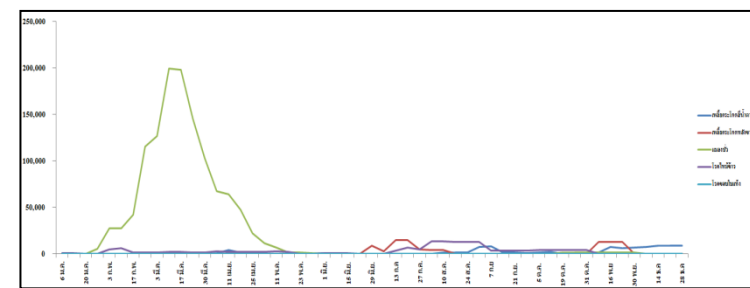
ปี 2558

พื้นที่ปลูก (ไร่)

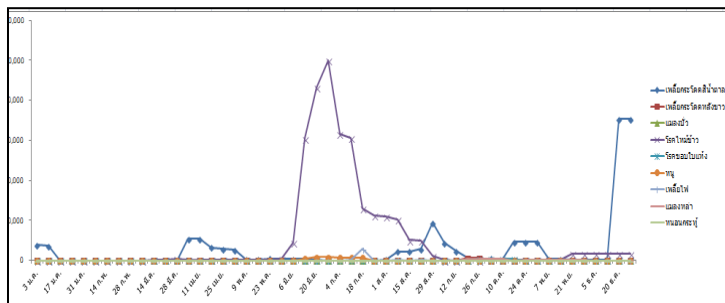
ปี 2559

พื้นที่ปลูก (ไร่)

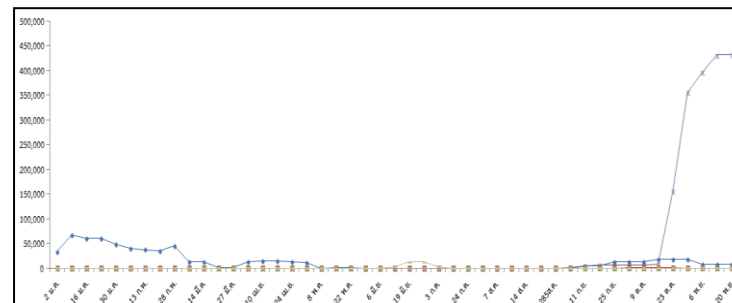

ปี 2560

พื้นที่ปลูก (ไร่)

ปี 2561

ปี 2562

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	4,895	ไร่
เพลี้ยกระโดดหลังขาว	0	ไร่
แมลงดำ	0	ไร่
โรคไหม้ข้าว	509,677	ไร่
โรคขอบใบแห้ง	0	ไร่
หูก	0	ไร่
เพลี้ยไฟ	0	ไร่
แมลงทาก	0	ไร่
หนอนกระทู้	0	ไร่

